

RAUTAVAARA

PARAS LUONNOSTAAN

Rautavaaran koulukeskuksen oppilas- ja opiskeluhooltosuunnitelma

esiopetus, perusopetus ja lukio

Hyvinvointilautakunta 22.6.2022

Sisällys

1	Yleistä oppilas- ja opiskeluhuollosta	3
2	Oppilas- ja opiskeluhuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat oppilashuollon palvelut	3
2.1	Koulupsykologin palvelut	4
2.2	Kouluterveydenhoitajan palvelut	4
2.3	Koulukuraattorin palvelut	5
3	Yhteisöllinen oppilashuolto	6
3.1	Oppilaanohjauksen ja nivelvaiheiden yhteistyö	6
3.2	Kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastukset	8
3.3	Yhteistyö terveysneuvonnan ja terveystiedon opetuksen välillä	9
3.4	Koulun järjestyssäännöt	9
3.5	Poissaolot ja niihin puuttuminen	10
3.6	Koulutapaturmat ja ensiapu	10
3.7	Ohje tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäisemiseksi ja käyttöön puuttumiseksi	10
3.8	Koulumatkojen ja koulukuljetusten turvallisuutta koskeva ohje	10
4	Yksilöllinen oppilashuolto	11
4.1	Yksilöllisen oppilashuoltoryhmän kokoaminen ja oppilashuoltokertomus	12
4.2	Oppilaan sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestäminen koulussa	13
4.3	Yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen, joustavan perusopetuksen ja sairaalaopetuksen yhteydessä	15
4.4	Moniammatillinen yhteistyö koulun ulkopuolisten tahojen kanssa	15
4.5	Oppilashuollon tuki kurinpitörangaistuksen tai opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä	17
5	Oppilashuollon yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa	18
6	Oppilas- ja opiskeluhuoltosuunnitelman toteuttaminen ja seuranta	19

1 Yleistä oppilas- ja opiskeluhuollosta

Oppilashuoltosuunnitelman tarkoituksena on ohjata oppilas- ja opiskeluhuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä. Suunnitelma on laadittu yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimen kanssa. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 12 § velvoittaa tarkistamaan kunnan opiskeluhuoltosuunnitelman vuoden kuluessa kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tarkistamisen jälkeen. Rautavaaran kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on päivitetty 1/2022.

Opiskeluhuoltoa on perusopetuslaissa tarkoitettu oppilashuolto sekä lukiolaissa määritelty opiskelijahuolto. Opiskeluhuollolla edistetään ja ylläpidetään oppilaiden ja opiskelijoiden oppimista sekä psyykkistä ja fyysistä terveyttä. Opiskeluhuollon palveluilla tuetaan ja edistetään myös oppilaiden ja opiskelijoiden sosiaalista hyvinvointia. Opiskeluhuollon toiminnan reunaehdot tulevat lainsäädännöstä. Oppilas- ja opiskeluhuoltoa määrittävään lainsäädäntöön kuuluu:

- oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)
- perusopetuslaki (628/1998)
- lukiolaki (714/2018)
- lastensuojelulaki (417/2007)
- asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta (338/2011)
- laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999)

Myös sekä perusopetuksen että lukiokoulutuksen valtakunnalliset opetussuunnitelmat ohjaavat opiskeluhuollon järjestämistä ja toteutusta.

2 Oppilas- ja opiskeluhuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat oppilashuollon palvelut

Rautavaaralla toimii yksi yhtenäiskoulu sekä lukio. Yhtenäiskoulun alla toimii lisäksi kunnan esiopetus. Tätä kokonaisuutta kutsutaan nimellä Rautavaaran koulukeskus. Rautavaaran koulukeskuksessa opiskelee vuosittain noin 160 oppilasta ja opiskelijaa. Noin 18% oppilaista/opiskelijoista kuuluu tehostetun tai erityisen tuen piiriin.

Rautavaaran koulukeskuksella on saatavilla kouluterveydenhoitajan, -kuraattorin sekä –psykologin palveluja. Nämä oppilashuollon palvelut toimivat perusturvaosaston alla. Tammikuussa 2023 vastuu kouluterveydenhuollon sekä kuraattori- ja psykologipalveluiden järjestämisestä siirtyy hyvinvointialueelle. Vastuu oppilashuollon toteuttamisesta säilyy kuitenkin koulutuksen järjestäjällä. Edellä mainittujen oppilashuollon tahojen lisäksi lasten ja nuorten tukena ovat Rautavaaran kunnassa perheneuvolan palvelut, perhetyö, nuorisotyö sekä etsivä nuorisotyö.

2.1 Koulupsykologin palvelut

Koulupsykologin palvelut Rautavaaran kunta ostaa Coronaria Oy:lta. Lähetteet koulupsykologille tehdään suoraan koululta. Lähetteen voi kirjoittaa joko luokanopettaja- tai valvoja, erityisopettajat tai rehtori. Koulupsykologi tekee peruskoulun ja lukion oppilaille/opiskelijoille oppimisvaikeustutkimuksia ja laatii niiden pohjalta tukisuunnitelmia.

Koulupsykologin työpanos oppilashuollossa voi kohdentua oppimisvaikeustutkimusten lisäksi muun muassa tarkkavaisuushäiriöselvittelyihin, autismikirjon häiriöiden alustaviin selvittelyihin, mieliala- ja ahdistuneisuusoireisiin, stressiin ja jännitykseen liittyviin asioihin (esimerkiksi koe- ja esiintymistilanteet tai muut sosiaaliset tilanteet) sekä pelkotiloihin.

1/2023 alkaen koulupsykologipalvelut tuottaa hyvinvointialue.

2.2 Kouluterveydenhoitajan palvelut

Kouluterveydenhuoltoon kuuluu oppilaan kasvun ja kehityksen sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä vanhempien ja huoltajien kasvatustyön tukeminen. Kouluterveydenhuollossa pyritään oppilaan erityisen tuen tai tutkimusten tarpeen varhaiseen tunnistamiseen ja tukemiseen sekä pitkäaikaisesti sairaan lapsen omahoidon tukemiseen. Tarvittaessa lapsi tai nuori ohjataan jatkotutkimuksiin ja –hoitoon.

Kouluterveydenhoitaja tekee perusopetuksen oppilaille terveystarkastukset vuosittain. Lukiolaisille terveystarkastus tehdään ensimmäisen lukiovuoden aikana. Laajat terveystarkastukset, johon myös lapsen huoltaja osallistuu, tehdään vuosiluokalla 1, 5 ja 8. Laajoihin terveystarkastuksiin voidaan pyytää huoltajan suostumuksella myös opettajan arvio oppilaan koulunkäynnistä ja hyvinvoinnista.

Koulu-/opiskeluterveydenhuoltoon voi ottaa yhteyttä oppilas itse, huoltajat, koulun henkilökunta tai muut yhteistyötahot. Kouluterveydenhoitaja ja/tai koululääkäri ovat paikalla Rautavaaran terveysasemalla arkisin pääasiassa klo. 8-15.

Kouluterveydenhoitaja voi varata oppilaalle tai opiskelijalle tarvittaessa ajan koululääkärille. Kouluterveydenhoitajaan voi ottaa yhteyttä puhelimitse (parhaiten tavoittaa soittajalla klo. 12.30-13) tai Wilman kautta. Tarvittaessa voi tulla koulupäivän aikana myös suoraan terveysasemalle ilman ajanvarausta, jolloin kouluterveydenhoitajaa voi kysyä vastaanoton luukulta, josta ohjataan tarvittaessa kouluterveydenhoitajan ollessa poissa tai varattuna sairaanhoitajan luokse.

Kouluterveydenhoitajan sijaisena Rautavaaran kunnassa työskentelee Mari Puustinen (Mari.Puustinen@kuh.fi, p. 017-171265, kouluterveydenhoitajan tavoittaa myös Wilman kautta).

1/2023 alkaen kouluterveyspalvelut tuottaa hyvinvointialue.

2.3 Koulukuraattorin palvelut

Koulukuraattori on oppilaiden ja opiskelijoiden apuna koululla arkisin pääsääntöisesti klo. 8-12 välillä. Koulukuraattorilta voi saada apua muun muassa kaverisuhdeasioissa, tunnilla olemisen haasteissa, oppimistaitoihin ja jaksamiseen liittyvissä asioissa. Koulukuraattoriin voi olla yhteydessä matalalla kynnyksellä, mikäli opiskelija/oppilas haluaa jutella huolista ja murheista luotettavan aikuisen kanssa. Yhteydenotto koulukuraattoriin ei tarkoita sitä, että koulussa olisi automaattisesti haasteita, vaan keskustelu kuraattorin kanssa voi toimia myös haasteita ennaltaehkäisevänä tukimuotona.

Yksilökohtaisten keskustelujen lisäksi kuraattori järjestää yhteistyössä koulun muun henkilöstön kanssa kokonaisesti oppilasryhmiin kohdentuvia interventioita. Kuraattori pitää mm. päihdevalistusta sekä tunnetaitoihin liittyviä oppitunteja yhdessä luokan- ja aineenopettajien kanssa. Kuraattori voi olla opettajien tukena myös muuten oppitunneilla, mikäli hänen työpanoksensa katsotaan oppilasryhmä huomioon ottaen hyödylliseksi.

Koulukuraattoriin saa yhteyden menemällä juttelemaan koululla, Wilma-viestillä, esittämällä keskustelupyynnön oman luokanopettajan/-ohjaajan kautta, ottamalla yhteyttä sosiaalisessa mediassa (esim. Facebook, Instagram, Snapchat), soittamalla tai laittamalla viestin/Whatsappin. Tapaaminen kuraattorin kanssa järjestyy koululla koulupäivän aikana tai tarpeen mukaan koulupäivän jälkeen. Tapaamisessa käydään oppilaan/opiskelijan asioita läpi puhumalla tai erilaisten materiaalien avulla. Käydyistä keskusteluista ei erikseen olla yhteydessä huoltajiin, ellei lapsi tai nuori anna lupaa tai kyseessä on vakava asia, josta huoltajan tulee olla tietoinen. Keskustelut kuraattorin ja oppilaan/opiskelijan välillä ovat luottamuksellisia.

Koulukuraattorina (sekä kunnan etsivänä nuorisotyöntekijänä) Rautavaaran koulukeskuksella toimii Tiia Hartikainen (tiia.hartikainen@rautavaara.fi, p. 040-8608174).

1/2023 alkaen koulukuraattoripalvelut tuottaa hyvinvointialue.

3 Yhteisöllinen oppilashuolto

Oppilashuolto luo kouluyhteisössä edellytyksiä yhteenkuuluvuudelle, huolenpidolle sekä avoimelle vuorovaikutukselle. Oppilashuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä ja koko kouluyhteisöä tukevana yhteisöllisenä oppilashuoltona. Yhteisöllisessä oppilashuollossa korostuu ongelmien ennaltaehkäisy ja koko kouluyhteisöä tukeva työote. Oppilashuolto on kaikkien kouluyhteisössä työskentelevien ja oppilashuoltopalveluista vastaavien työntekijöiden tehtävä. Perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti vastuu kouluyhteisön hyvinvoinnista on ensisijaisesti koulun henkilökunnalla.

Yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä vastaa koulun oppilashuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Ryhmän keskeinen tehtävä on edistää kouluyhteisön hyvinvointia ja turvallisuutta sekä muun yhteisöllisen oppilashuollon toteuttamista ja kehittämistä. Yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä käsitellään myös koulun pedagogiset asiakirjat. Yhteisöllistä oppilashuoltoryhmää johtaa koulukeskuksen rehtori. Rautavaaran koulukeskuksen yhteisölliseen oppilashuoltoryhmään kuuluvat erityisluokanopettajat, koulukuraattori, kunnan sosiaalityöntekijä- ja ohjaaja, sekä kouluterveydenhoitaja. Ryhmä on sama sekä perusopetuksessa että lukiokoulutuksessa. Yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä kokoontuu joka toinen kuukausi, eli viisi kertaa lukuvuoden aikana.

Yhteisöllisessä oppilashuollossa kuullaan ja osallistetaan myös koulun oppilaita/opiskelijoita sekä heidän huoltajiaan. Oppilaskunnan ja vanhempainyhdistyksen jäseniä kutsutaan mukaan yhteisöllisen oppilashuollon kokouksiin 1-2 kertaa lukuvuoden aikana.

Oppilashuoltosuunnitelman tulee sisältää suunnitelman oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä suunnitelman toiminnasta äkillisissä kriiseissä sekä uhka- ja vaaratilanteissa. Rautavaaran koulukeskuksen voimassa olevat suunnitelmat ovat tämän oppilashuoltosuunnitelman liitteenä (liite 1 ja 2).

3.1 Oppilaanohjauksen ja nivelvaiheiden yhteistyö

Nivelvaiheita ovat muun muassa siirtyminen varhaiskasvatuksesta esiopetukseen, esiopetuksesta alkuopetukseen, alakoulusta yläkouluun, perusopetuksesta toiselle asteelle, sairaalaopetuksen ja oman koulun välillä, siirtyminen toisen kunnan kouluun tai kotiopetukseen sekä siirtymät tuen tasolta toiselle.

Opetussuunnitelman mukaisesti koulutuksen järjestäjä sekä koulun henkilöstö huolehtii siitä, että lapsen ja nuoren opinpolku on yhtenäinen ja selkeä jatkumo. Oppilaan ja opiskelijan tuen tulee jatkua siirtymävaiheissa mahdollisimman aukottomasti. **Opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömien tietojen** tulee vaihtolovelvollisuudesta huolimatta siirtyä taholta toiselle.

Siirtymä varhaiskasvatuksesta esikouluun sekä esikoulusta alkuopetukseen:

Rautavaaran koulukeskus toimii yhteistyössä Rautavaaran päiväkodin kanssa. Päiväkotia antaa ennakotietoa esikouluun siirtyvistä oppilaista kunkin vuoden kevätlukukaudella. Tuleville esikoululaisille järjestetään tutustumispäivä kunkin lukuvuoden toukokuussa. Esikoulu toimii koulun alaisuudessa. Esiopetuksessa työskentelee sama erityisopettaja, joka jatkaa ryhmän kanssa työskentelyä myös kouluun alkuopetukseen siirryttäessä. Esiopetuksesta kouluun siirryttäessä tarvittava ensitieto siirtyy esiopettajalta luokanopettajalle nivelvaihepalaverissa.

Esiopettajan ja erityisopettajan vastuulla on esiopetuksessa olevien lasten pedagogisten asiakirjojen laatiminen ja päivittäminen. Kouluvalmiuden arvioimisprosessi tehdään yhteistyössä esiopettajan, erityisopettajan koulupsykologin sekä kouluterveydenhoitajan kanssa. Jos lapsen tarve edellyttää poikkeamista säädetystä oppivelvollisuuden aloittamisvuodesta, hakevat huoltajat lupaa koulunkäynnin poikkeavalle aloittamiselle. Hakemukseen liitetään asiantuntijalausunto. Päätöksen poikkeavasta oppivelvollisuuden aloittamisesta tekee rehtori.

Siirtymä alakoulusta yläkouluun:

Siirryttäessä alakoulusta yläkouluun luokanopettaja sekä tuleva luokanohjaaja (mikäli henkilö on eri) käyvät nivelvaihekeskustelun luokan oppilaista. Rautavaaran ala- ja yläkoulu muodostavat yhtenäiskoulun, mikä sujuvoittaa siirtymää alakoulusta yläkouluun opettajien ja tilojen ollessa tuttuja. Tieto ja tuen paperit siirtyvät automaattisesti Primus- järjestelmän kautta.

Siirtymä peruskoulusta jatko-opintoihin:

9. luokan oppilaanohjauksen oppitunneilla tutustutaan eri koulutusmuotoihin ja jatko-opiskelumahdollisuuksiin. Myös yhteishaku on mahdollista tehdä oppilaanohjauksen tunnilla. Oppilaanohjauksesta vastaava lehtori järjestää tutustumisia ja osallistuu vierailuihin toisen asteen oppilaitoksiin. Siirtymisen tukena voi toimia myös etsivä nuorisotyöntekijä, jonka avulla nuori saa tukea asunto-, opinto-, matkustus- ja toimeentuloasioissa.

Mikäli oppilas tarvitsee tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta (esim. tehostetun tai erityisen tuen oppilas tai ei varmuutta mihin hakee yhteishaussa), lisätään henkilökohtaisten keskustelujen määrää. Arvion tehostetun henkilökohtaisen ohjauksen tarpeesta tekee oppilaanohjauksesta vastaava lehtori

oppilaan, huoltajien sekä muiden opettajien kanssa käytyjen keskustelujen perusteella.

Keskusteluihin osallistuu tarpeen mukaan huoltaja, oppilaanohjauksesta vastaava lehtori, luokanvalvoja, erityisopettaja ja/tai erityisnuorisotyöntekijä. Oppilas sekä oppilaanohjauksesta vastaava lehtori kartoittavat yhteistyössä erityisnuorisotyöntekijän kanssa erilaisia oppilaalle sopivia jatko-opiskelumahdollisuuksia.

Oppilaan siirtyessä perusopetuksesta toiselle asteelle oppilaanohjauksesta vastaava lehtori, erityisopettaja sekä etsivä nuorisotyöntekijä/kuraattori käyvät läpi 9.luokan oppilaiden tuentarpeet, niihin liittyvät pedagogiset asiakirjat ja muut oppilaan opiskeluun liittyvät lausunnot. Oppilaanohjauksesta vastaava lehtori vastaa tarvittavasta tiedonsiirrosta vastaanottavan toisen asteen oppilaitokseen.

Koulutuksen järjestäjällä on velvollisuus seurata oppivelvollisten toisen asteen opintoihin siirtymistä. Toisen asteen opintoihin siirtymistä seurataan valtakunnallisella VALPAS-järjestelmällä.

Siirtyminen kuntien välillä:

Mikäli oppilas muuttaa toiseen kuntaan, kokoaa koulusihteeri hän opintoihinsa liittyvät asiakirjat valmiiksi. Asiakirjat lähetetään uuteen kouluun, kun uudesta koulusta tulee kirjallinen tietopyyntö (sähköposti). Asiakirjojen toimittamisesta vastaa koulusihteeri. Psykologin lausunnot ja muut terveydenhuollon asiakirjat toimitetaan oppilaan huoltajalle tai huoltajan kirjallisella suostumuksella uudelle koululle.

Mikäli Rautavaaran koulukeskukseen tulee uusi oppilas, pyytää koulusihteeri lähettävältä koululta oppilaan opiskelua koskevat asiakirjat sähköpostitse. Uusi oppilas kirjataan heti kouluun tultua Primus-järjestelmään.

3.2 Kouluympäristön terveellisyden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastukset

Kouluterveydenhuoltoa on terveydenhuoltolain (1326/2010) 16 §:n mukainen kouluterveydenhuolto sekä 17 §:n mukainen opiskeluterveydenhuolto. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon toteutuksesta vastaavat terveydenhoitaja ja lääkäri. Terveydenhuoltolain mukaisilla koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluilla seurataan ja edistetään oppilaitosyhteisön hyvinvointia sekä opiskeluympäristön terveellisyttä ja turvallisuutta. Kouluterveydenhuolto tukee koulun henkilöstä oppilaiden varhaisen tuen tarpeen tunnistamisessa sekä jatkohoitoon ja tutkimuksiin ohjaamisessa. Lisäksi kouluterveydenhoito tukee huoltajien hyvinvointia ja kasvatustyötä.

Kouluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta sekä hyvinvointia edistetään yhteisöllisen ja yksilökohtaisen oppilashuollon avulla. Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta (228/2011) velvoittaa tekemään tarkastuksia kouluympäristön terveellisyydestä, turvallisuudesta sekä kouluyhteisön hyvinvoinnista. Tarkastus on tehtävä yhteistyössä oppilaitoksen ja sen oppilaiden/opiskelijoiden, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon, terveystarkastajan, henkilöstön työterveyshuollon, työsuojeluhenkilöstön sekä tarvittaessa muiden asiantuntijoiden kesken.

Rautavaaran koulukeskuksella kouluympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta sekä kouluyhteisön hyvinvointia tarkastellaan ja edistetään kokoamalla yhteen eri tahoilta kertynyt tieto (kouluterveyskyselyt, suunnatut työpaikkaselvitykset, sisäilmatutkimukset, pelastustoimen tarkastukset, oppilaskuntien koulukohtaiset kyselyt). Raportit ja selvitykset käydään kootusti läpi yhteisöllisessä oppilashuollossa, jonka jälkeen niistä tiedotetaan tarvittavilta osin kouluyhteisöä ja organisoidaan jatkotoimenpiteet.

3.3 Yhteistyö terveysneuvonnan ja terveystiedon opetuksen välillä

Kouluterveydenhoitaja sekä terveystiedon opettaja tekevät yhteistyötä muun muassa seksuaalikasvatuksen osalta. Kouluterveydenhoitaja osallistuu seksuaalikasvatuksen toteutukseen pitämällä joko yksin tai yhdessä terveystiedon opettajan kanssa aiheeseen liittyviä oppitunteja. Oppitunnit pidetään luokkasteille 5, 7, 8 ja 9.

Kouluterveydenhoitaja jalkautuu koulun toimintaan myös osallistumalla joka kolmas vuosi pidettävään terveyspäivään, jonka sisältöinä ovat hyvään perusarkeen kuuluvat teemat kuten riittävä uni, ravinto liikunta sekä ruutuaika.

Kouluterveydenhoitaja ja terveystiedon opettaja käyvät vähintään kahdesti lukuvuodessa keskustelun siitä, miten lasten ja nuorten hyvinvointi koulukeskuksella näyttäytyy heille.

3.4 Koulun järjestyssäännöt

Koulukeskuksen voimassa olevat järjestyssäännöt ovat tämän suunnitelman liitteenä (liite 3).

3.5 Poissaolot ja niihin puuttuminen

Rautavaaran koulukeskuksen poissaolojen seurannan ja niihin puuttumisen malli on tämän suunnitelman liitteenä (liite 4).

3.6 Koulutapaturmat ja ensiapu

Kouluilla on tarkoituksenmukainen ensiapuvälineistö ja henkilökunnassa on ensiaputaitoisia henkilöitä. Ensiapukoulutusta järjestetään joka kolmas vuosi. Rautavaaran kunnan terveystalo sijaitsee koulun vieressä, joten kouluterveydenhoitajan, päivystävän sairaanhoitajan sekä lääkärin palvelut ovat hyvin saatavilla. Toiminta tapaturmien varalle ohjeistetaan koulun perehdytyskansiossa sekä kriisisuunnitelmassa.

3.7 Ohje tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäisemiseksi ja käyttöön puuttumiseksi

Koulun jokainen aikuinen puuttuu havaittuun päihteiden käyttöön. Tupakkalain (549/2016) 74§ kieltää tupakoinnin päiväkotien, esi- ja perusopetusta, ammatillista koulutusta tai lukio-opetusta antavien oppilaitosten ulkotiloissa. Kielto koskee myös savutonta tupakkatuotetta. Tupakkalain 53 § kieltää tupakkatuotteiden sekä nikotiinienesteiden myynnin, luovuttamisen sekä välittämisen alle 18-vuotiaille.

Mikäli oppilas tupakoi koulupäivän aikana, saatetaan asia luokanopettajan tai ohjaajan tai rehtorin tietoon, joka keskustelee oppilaan kanssa. Luokanopettaja ja ohjaaja tai rehtori on yhdessä oppilaan kanssa yhteydessä huoltajaan. Asia merkitään Wilman tuntimerkintöihin. Mikäli tupakointi koulupäivän aikana toistuu, järjestää luokanopettaja tai ohjaaja kasvatust keskustelun, johon myös oppilaan huoltaja osallistuu. Mikäli tupakointi jatkuu edelleen, järjestää luokanopettaja tai ohjaaja yksilöllisen oppilashuoltotyöryhmän, jossa pohditaan jatkotoimenpiteet.

Mikäli oppilaan tai opiskelijan havaitaan olevan koulussa päihteiden tai huumeiden vaikutuksen alaisena, ilmoitetaan asiasta rehtorille tai rehtorin poissaollessa apulaisrehtorille. Rehtori/apulaisrehtori käy keskustelun oppilaan/opiskelijan kanssa, toimittaa oppilaan/opiskelijan tarvittaessa terveysasemalle sekä on yhteydessä oppilaan/opiskelijan huoltajaan. Asiasta tehdään lastensuojeluilmoitus ja pidetään tarvittaessa yksilöllinen oppilashuoltotyöryhmä.

3.8 Koulumatkojen ja koulukuljetusten turvallisuutta koskeva ohje

Kävellessä ja pyörällä kouluun tulevien oppilaiden huoltajan vastuulla on opettaa oppilaalle turvallinen koulureitti ja tapa kulkea liikenteessä. Huoltaja vastaa siitä, että oppilas käyttää esimerkiksi pyöräilläessä tarvittavia suojavarusteita. Huoltajan

vastuulla on myös huolehtia lapsen saattamisesta kunnan järjestämään koulukuljetukseen.

Koulukuljetuksissa noudatetaan Opetushallituksen julkaiseman koulukuljetusoppaan suosituksia turvallisuudesta

(<https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Koulukuljetusopas.pdf>).

Oppaassa kuvataan myös koulukuljettajan kasvatustehtävä sekä oppilaan velvollisuudet liittyen asianmukaiseen käyttäytymiseen koulukuljetuksissa. Lisäksi koulukuljetuksiin sovelletaan vuonna 2022 voimaan tulevaa Rautavaaran kunnan koulukuljetusopasta.

Koulukuljetus myönnetään oppilaille, joilla on siihen perusopetuslain 32 §:n mukainen oikeus. Koulukuljetus järjestetään, mikäli esikoululaisen tai alkuopetuksen oppilaan (1-2.lk) koulumatka on yli kolme kilometriä. Muilla oppilailla on oikeus koulukuljetukseen, mikäli koulumatka on yli viisi kilometriä. Koulukuljetus järjestetään myös siinä tapauksessa, mikäli koulumatka on vaarallinen tai jos oppilaalla on lääkärin tai koulupsykologin lausunto koulukuljetuksen tarpeellisuudesta. Koulumatkan vaarallisuus arvioidaan ja ratkaistaan yksilöllisesti. Esimerkiksi susihavainnot alueella eivät automaattisesti oikeuta koulukuljetusjärjestelyihin, vaan asiassa huomioidaan myös riistanhoitoyhdistyksen näkemys koulumatkan vaarallisuudesta.

Koulumatka mitataan kotoa koululle lyhintä mahdollista jalankulkukelpoista reittiä käyttäen. Oppilas voidaan velvoittaa kulkemaan omatoimisesti osan koulumatkasta. Itsekuljettava matka ei kuitenkaan voi olla yli kolme kilometriä pitkä. Päivittäiseen koulumatkaan ja koulukyydin odotuksiin käytettävä aika saa kestää enintään 2,5 tuntia. Mikäli oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, voi koulumatkan ja koulukyytidotusten enimmäiskesto olla kolme tuntia.

Yhteishuoltajuudessa oleville oppilaille korvataan koulukyyti ensisijaisesti oppilaan vakituisen osoitteen mukaisesti. Oppilas voi kulkea koulukyydillä myös toisen huoltajan luokse, mikäli koulukyydissä on vapaata tilaa.

Koulukuljetusta odottaville oppilaille on järjestetty valvonta. Valvonnasta aamukyydeillä sekä iltapäiväkykydeillä vastaa koulunkäynninohjaajat. Valvonnan piiriin eivät kuulu oppilaat, jotka eivät ole oikeutettuja koulukyytiin.

4 Yksilöllinen oppilashuolto

Yksilökohtaisella oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaalle annettavia kouluterveydenhuollon, koulupsykologin sekä -kuraattorin palveluja sekä yksittäistä oppilasta koskevaa monialaista oppilashuoltoa. Kouluterveydenhuollossa

toteutettavat laajat terveystarkastukset ja muut määräaikaistarkastukset ovat osa yksilökohtaista oppilashuoltoa ja niistä tehtävät yhteenvedot tuottavat tietoa myös yhteisölliseen oppilashuoltoon.

Yksilökohtainen oppilashuolto seuraa ja edistää yksittäisen oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Oppilaiden yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet otetaan huomioon sekä oppilashuollon tuen rakentamisessa että koulun arjessa.

Yksilökohtainen oppilashuolto perustuu aina oppilaan sekä tarpeen niin vaatiessa huoltajan suostumukseen. Oppilaan osallisuus, omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti. Vuorovaikutus oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa on avointa, kunnioittavaa ja luottamuksellista. Oppilashuolto järjestetään niin, että oppilas voi kokea tilanteen kiireettömänä ja hän tulee kuulluksi. Oppilashuoltotyössä noudatetaan tietojen luovuttamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä.

4.1 Yksilöllisen oppilashuoltoryhmän kokoaminen ja oppilashuoltokertomus

Luokanopettaja, luokanvalvoja tai ryhmänohjaaja toimivat yksilöllisen oppilashuoltoryhmän kokoajina. Yksilöllisen oppilashuollon tarve arvioidaan aina oppilaskohtaisesti. Kun huoli oppilaan hyvinvoinnista herää, kutsuu luokanopettaja, -valvoja tai ryhmänohjaaja moniammatillisen ryhmän koolle. Asian käsittely yksittäisen oppilaan tueksi koottavassa asiantuntijaryhmässä ja ryhmän kokoonpano perustuu oppilaan ja tarvittaessa huoltajan suostumukseen. Oppilaan tai huoltajan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella asian käsittelyyn voi osallistua tarvittavia oppilashuollon yhteistyötahoja tai oppilaan läheisiä. Lupa ryhmän kokoonpanoon pyydetään Wilma-viestin välityksellä.

Yksilöllisessä oppilashuoltoryhmässä laaditaan oppilashuoltokertomus, johon kirjataan yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseksi välttämättömät tiedot. Kertomukseen kirjataan ainakin seuraavat asiat (oppilas- ja opiskeluhuoltolaki):

- oppilaan nimi, henkilötunnus, kotikunta, yhteystiedot, alaikäisen oppilaan huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot
- kirjauksen päivämäärä, tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa
- kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa
- asian aihe ja vireille panija
- oppilaan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet kuten arviot, tutkimukset ja selvitykset sekä toteutetut toimenpiteet, kuten yhteistyö eri tahojen kanssa sekä aiemmat ja nykyiset tukitoimet
- tiedot asian käsittelystä ryhmän kokouksessa

- tehdyt päätökset ja niiden toteuttamissuunnitelma sekä toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot

Ryhmän nimeämä viranomainen valmistelee oppilashuoltokertomuksen, joka talletetaan kanslian arkistossa oleviin oppilaskansioihin. Rautavaaran koulukeskuksen käyttämä oppilashuoltokertomuslomake on tämän suunnitelman liitteenä (liite 5). Mikäli oppilashuoltokertomukseen sisältyviä tietoja luovutetaan, asiakirjaan on merkittävä, mitä tietoja, kenelle ja millä perusteella on luovutettu.

Yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä oppilashuollosta vastaavalle viranomaiselle tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi. Lisäksi heillä on oikeus saada ja luovuttaa toisilleen sekä oppilaan opettajalle, rehtorille ja opetuksen järjestäjälle oppilaan opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot. Luovutettava tieto voi koskea muun muassa sellaista oppilaan sairautta, joka tulee ottaa opetustilanteessa huomioon. Yhteistyön ja luottamuksen turvaamiseksi pyritään aina ensisijaisesti hankkimaan oppilaan tai huoltajan suostumus salassa pidettävän tiedon luovuttamiseksi.

4.2 Oppilaan sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestäminen koulussa

Huoltaja ilmoittaa oppilaan ruoka-allergian joko kouluterveydenhoitajan kautta ruokalaan tai ottamalla itse suoraan yhteyttä ruokalaan (ruokapalvelupäällikkö Jani Korhonen, 0444525785). Koulu ei kerää kootusti tietoa oppilaiden allergioista. Mikäli oppilaalla on muu allergia kuin ruoka-aineallergia, josta koulussa on hyvä olla tietoinen turvallisen oppimisympäristön takaamiseksi, tulee huoltajan olla asiasta yhteydessä oppilaan omaan opettajaan.

Perusopetuksen opetussuunnitelman mukaan koululaisen lääkehoidosta vastaavat huoltaja ja lapsi itse kehitystasonsa mukaisesti. Koulu tukee huoltajaa tässä vastuussa. Turvallisen lääkehoidon kannalta on tärkeää, että opetuksen järjestäjä saa salassapitovelvollisuuden estämättä tiedot lapsen sairaudesta ja sen vaatimista toiminna. Opetuksen turvallisen toteuttamisen kannalta on tärkeää, että lapsen sairauden vaatimat toimenpiteet tulevat vanhempien, erikoissairaanhoidon sekä kouluterveydenhuollon kautta riittävässä laajuudessa koulun toimijoiden tietoon.

Mikäli oppilas tarvitsee koulupäivän aikana lääkettä, ei työnantaja voi määrätä opettajaa lääkehoidon toteuttajaksi. Opettaja voi kuitenkin osallistua omalla suostumuksellaan oppilaan lääkehoidon toteutukseen. Mikäli opettaja osallistuu

oppilaan lääkehoidon toteutukseen, tulee hänen saada asiaan riittävä perehdytys ja koulutus.

Terveystieteiden laitteen mukaan kouluterveydenhuollon palveluihin kuuluu mm. pitkäaikaisesti sairaan lapsen omahoidon tukeminen yhteistyössä muiden oppilashuollon toimijoiden kanssa. Tällaisia sairauksia ovat muun muassa diabetes, astma ja epilepsia. Kunnan kouluterveydenhuollon on toimittava yhteistyössä huoltajien, muun oppilashuolto- ja opetushenkilöstön ja muiden tarvittavien tahojen kanssa. Perusopetuksessa kouluterveydenhuolto on siis ensisijainen lapsen terveyden ja lääkehoidon tukija.

Opetusministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö ja Suomen kuntaliitto ovat laatineet yhteisen toimintamallin liittyen diabeteksen hoitoon kouluyhteisössä. Toimintamallin lähtökohtana on ajatus siitä, että diabetestä sairastava oppilas voi käydä koulua normaalisti ja saada tarvitsemansa aikuisen tuen sairautensa hoitoon. Toimintamallia voidaan hyödyntää myös muiden pitkäaikaissairauksien kohdalla.

Diabeetikon aloittaessa koulun, pidetään huoltajan, koulun toimijoiden sekä hoitavan yksikön kesken yhteisneuvottelu. Yhteisneuvottelun koollekutsuja on kouluterveydenhoitaja, joka myös kirjaa sovitut asiat muistiin. Yhteisneuvottelussa sovitaan verensokerinmittauksista, tarvittavista välipaloista sekä mahdollisten insuliiniannostusten pistäjästä. Yhteisneuvottelussa sovitaan myös tarvittavasta pistosopetuksesta, varautumisesta erityistilanteisiin sekä ensiapukäytännöistä. Yhteisneuvottelussa sovitut asiat käydään läpi ja tarvittaessa päivitetään säännöllisesti, kerran lukuvuodessa. Vanhempien velvollisuus on toimittaa koululle selkeät, yksinkertaiset ohjeet insuliiniannoksista ja ruoka-annoksista sekä verensokeritasoista, ja niiden vaikutuksesta hoitoon.

On tilanteita, joissa oppilas tulee pyytämään opettajalta ensiapuna särkylääkettä esimerkiksi päänsärkyyn. Annettaessa oppilaille särkylääkettä, pyydetään aina alle 12-vuotiaan oppilaan huoltajan lupa. Lääkkeen antava opettaja tai ohjaaja soittaa huoltajalle aina ennen lääkkeenantoa, tai on paikalla kun oppilas itse soittaa huoltajalle. Yläkouluikäisten oppilaiden huoltajilta lupaa ei erikseen kysytä. Särkylääkkeitä sisältävä lääkekaappi sijaitsee henkilöstön taukotilassa. Lääkekaapin ovesta on lista, johon merkitään kuka on antanut kenelle oppilaalle mitä särkylääkettä ja milloin. Mikäli oppilaan todetaan pyytävän särkylääkettä usein, otetaan asia oppilaan ja tarvittaessa myös hänen huoltajansa sekä kouluterveydenhoitajan kanssa puheeksi.

4.3 Yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen, joustavan perusopetuksen ja sairaalaopetuksen yhteydessä

Rautavaaran koulukeskuksessa työskentelee kolme vakituista erityisluokanopettajaa. Erityisluokanopettajat ovat luokan- ja aineenopettajien tukena tehostetun tuen suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Konsultointi on keskeinen osa erityisluokanopettajan työtä tehostetun tuen oppilaiden kohdalla. Erityisluokanopettajilla on päävastuu erityisen tuen oppilaan tuen suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista. Tehostetun sekä erityisen tuen oppilaiden opetus järjestetään pääsääntöisesti mahdollisuuksien mukaan muun ikäryhmän mukana. Tämä vaatii toimivaa yhteistyötä ja riittävää yhteissuunnittelua erityisluokanopettajien, luokanopettajien sekä aineenopettajien kesken. Erityisluokanopettajat toteuttavat tarvittaessa myös pienryhmämuotoista erityisopetusta.

Rautavaaran koulukeskuksella erityisluokanopettajilla on päävastuu huolehtia pedagogisten selvitysten sekä HOJKSien laadinnasta ja arvioinnista. Lisäksi erityisluokanopettajat konsultoivat ja huolehtivat, että luokanopettajat ja -valvojat tekevät ja arvioivat oppimissuunnitelmat kerran lukuvuoden aikana (laatiminen syyslomaan mennessä ja arviointi toukokuun aikana). Erityisluokanopettajat myös konsultoivat ja ohjaavat pedagogisten arvioiden laadintaa. Oppimissuunnitelmien ja pedagogisten arvioiden laadinnassa erityisluokanopettajan sekä luokanopettajan tai -valvojan välinen yhteistyö on tärkeässä asemassa. Oppimissuunnitelmien ja pedagogisten arvioiden laadinnassa tehdään yhteistyötä myös muiden oppilasta opettavien opettajien kanssa.

Rautavaaran kunnassa ei ole joustavan perusopetuksen ryhmää. Oppilaan osallistuessa opetukseen sairaalakoulussa, on oppilaan luokanopettaja tai -valvoja linkki sairaalakoulun opettajaan. Yhteydenotto koulukeskukselle tulee sairaalakoulun opettajalta, jolle luokanopettaja tai -ohjaaja kokoaa ja lähettää tarvittavat oppilaan opiskeluun ja sen etenemiseen liittyvät tiedot.

4.4 Moniammatillinen yhteistyö koulun ulkopuolisten tahojen kanssa

Oppilashuollon käytännön toteuttaminen edellyttää opetus-, terveys- ja sosiaalitoimen välistä yhteistyötä. Lisäksi yhteistyösuhteet nuorisotoimen, pelastustoimen sekä poliisin suuntaan nähdään tärkeiksi oppilashuollossa. Oppilashuollossa korostuu eri aloilla toimivien osajien välinen yhteistyö. Moniammatillisuuden keskeisenä toimintamuotona kouluilla ovat oppilashuoltoryhmät.

Joustava moniammatillinen yhteistyö oppilaiden hyvinvoinnin tukemiseksi mahdollistuu kun toimijat tuntevat toisensa, toiminta saadaan näkyväksi ja toimijoilla

on sekä aikaa että yhteisiä työkaluja. Hyvin toimivassa moniammatillisessa asiantuntijuudessa jokaisella toimijalla on oma alueensa jota arvostetaan. Tärkeä osa toimivaa moniammatillista yhteistyötä on toimiva viranomaisten välinen konsultaatio, jonka merkitys korostuu oppilashuoltotyössä. Riittävän aikaisen konsultaation käyttö oman työn tukena on suositeltavaa.

Nuorisotoimi on mukana tukemassa oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointia. Rautavaaran kunnassa nuoristotyöntekijä, koulukuraattori sekä etsivä nuorisotyöntekijä ovat sama henkilö. Nuorisotyöntekijä vastaa koulukuraattorin roolissa koulupäivän aikaisesta hyvinvoinnin tukemisesta. Nuorisotyön puitteissa lapsille ja nuorille järjestetään koulupäivän ulkopuolista toimintaa ja osallistumismahdollisuuksia. Nuoristotyöntekijä toimii muun muassa nuorisovaltuuston (Ranuva) ohjaavana aikuisena ja ylläpitää nuorisotilatoimintaa.

Lastensuojelun kanssa tehtävä yhteistyö on Rautavaaran koulukeskuksella tiivistä. Sosiaalityöntekijä ja/tai -ohjaaja ovat mukana yhteisöllisessä oppilashuoltotyöryhmässä sekä tarvittaessa myös yksilöllisissä oppilashuoltotyöryhmissä. Lastensuojeluilmoitus tehdään, kun huoli lapsen hyvinvoinnista ja normaalista kasvusta herää. Lastensuojeluilmoituksen on velvollinen tekemään jokainen koulun työntekijä, joka kokee huolikynnyksen ylittyvän. Lastensuojeluilmoituksen tekoa ei voi delegoida kollegalle tai esihenkilölle. Sen voi kuitenkin tehdä useampi henkilö yhdessä, mutta virantoimituksen yhteydessä ilmoituksessa tulee aina näkyä ilmoituksen tehneiden henkilöllisyys. Huoltajan kanssa keskustellaan avoimesti lastensuojeluilmoituksen tekemisestä, mikäli se vain on mahdollista. Vaihtoehtona lastensuojeluilmoitukselle on mahdollista tehdä yhteistyössä lapsen ja hänen huoltajansa kanssa pyyntö lastensuojelutarpeen arvioimiseksi.

Ilmoitus pitää tehdä, vaikka lapsi tai perhe kieltäisi, jos siihen on aihetta. Kyseessä on ilmoittajan oma arvio tilanteesta. Ilmoitus on tehtävä viivytyksettä. Toisen tahon ilmoitusvelvollisuus ei poista omaa velvollisuutta. Usean tahon kautta tulleet ilmoitukset auttavat lastensuojelua muodostamaan kokonaiskuvan lapsen tilanteesta. Pääsääntöisesti kaikki lastensuojelun tiedot kerrotaan avoimesti huoltajille ja lapsille. Kaikki lastensuojeluilmoitukset käsitellään. Kaikki avohuollon tukitoimet ovat perheille vapaaehtoisia. Lastensuojelussa järjestetään yhteisiä neuvotteluja perheen, sosiaalityön ja koulun kanssa, kun se on tarkoituksenmukaista. Sosiaalityöntekijä voi kertoa koululle tietoja, joita koululla välttämättä tarvitaan lapsen hoidon järjestämiseksi.

Poliisin kanssa yhteistyötä tehdään tarpeenmukaisesti. Koulun ja poliisin tekemä yhteistyö on ennalta ehkäisevää poliisityötä, jossa korostuu asiantuntijakonsultaatio. Poliisilta voidaan tarpeen vaatiessa pyytää turvallisuuskonsultaatiota. Poliisin kanssa tehtävään yhteistyöhön voi liittyä myös rangaistusvaatimusten kirjaaminen tai

rikosilmoituksen tekeminen. Rautavaaran kunta kuuluu Itä-Suomen poliisilaitoksen piiriin. Lähin paikallispoliisi sijaitsee Nurmeksessa (poliisipäivystys p. 0295 415 455, vaihde p. 0295 450 311). Lasten ja nuorten rikollisuuteen liittyvissä asioissa voi konsultointia pyytää myös Iisalmen, Kuopion tai Joensuun Ankkuritiimiltä. Ankkuritoiminnan avulla pyritään ennaltaehkäisemään nuorten toteuttamia rikoksia ja edistämään nuorten hyvinvointia. Ankkuritiimien yhteystiedot löytyvät Ankkuritoiminnan nettisivuilta (<https://ankkuritoiminta.fi/etusivu>).

4.5 Oppilashuollon tuki kurinpitorangaistuksen tai opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä

Oppilas, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan määrätä jälki-istuntoon enintään kahdeksi tunniksi tai hänelle voidaan antaa kirjallinen varoitus. Jos rikkomus on vakava tai jos oppilas jatkaa edellä tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä jälki-istunnon tai kirjallisen varoituksen saatuaan, oppilas voidaan erottaa enintään kolmeksi kuukaudeksi. Kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen ovat perusopetuslain ja lukiolain mukaisia kurinpitorangaistuksia. Kirjallisen varoituksen antamisesta päättää Rautavaaran kunnassa rehtori ja oppivelvollisen oppilaan tai opiskelijan määräaikaisesta erottamisesta hyvinvointilautakunta. Erottamista päätettäessä kokouksessa tulee olla myös sosiaalitoimen edustus.

Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi (1.8.2022 alkaen myös seuraavaksi koulupäiväksi), jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan taikka koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Opetuksen epäamisestä päättää rehtori.

Opetuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaalle, jolle on määrätty kurinpitorangaistus tai jolta opetus on evätty jäljellä olevan ja mahdollisesti seuraavan työpäivän ajaksi, järjestetään tarvittava oppilashuolto. Rautavaaran koulukeskuksella se tarkoittaa keskustelua kuraattorin ja tarvittaessa myös rehtorin kanssa välittömästi kurinpitorangaistuksen antamisen jälkeen. Oppilas, jolta opetus on evätty jäljellä olevan työpäivän ajaksi, ei saa jättää ilman valvontaa. Rehtorin tehtyä kirjallisen päätöksen opetuksesta epäamisestä, oppilaan valvonnasta vastaa huoltaja.

Kurinpidolliset tilanteet vaativat välittömiä toimia. Usein tarvitaan myös pitkäjänteisempää tuen järjestämistä. Rehtori arvioi kurinpitotilanteessa yhdessä oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa oppilashuollon palveluiden tarpeen. Tilanne voi vaatia esimerkiksi kuraattorin kanssa keskustelua, lähetteen tekemistä perheneuvolaan tai lastensuojeluilmoituksen teon. Kurinpitorangaistuksen jälkeen

kootaan yksilöllinen oppilashuoltoryhmä matalalla kynnyksellä, mikäli oppilas ja tarvittaessa hänen huoltajansa antavat tähän suostumuksen. Kurinpitorangeistuksen yhteydessä korostuu paitsi moniammatillisen yhteistyön merkitys ennen kaikkea kodin ja koulun välinen avoin vuorovaikutus.

Rautavaaran koulukeskuksella on voimassa oleva suunnitelma kasvatuskeskustelujen ja kurinpitotoimien käytöstä sekä ohjeistus keinojen käyttämiseen.

5 Oppilashuollon yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa

Oppilashuoltolain mukaisesti oppilashuoltotyötä toteutetaan yhteistyössä oppilaiden ja huoltajien kanssa. Oppilaille ja heidän huoltajilleen annetaan tieto käytettävissä olevasta oppilashuollosta ja heitä ohjataan hakemaan tarvitsemiaan oppilashuollon palveluja. Huoltajalla sekä oppilaalla ikätasonsa mukaisesti on aina päätäntävalta siitä, ketkä saavat osallistua oppilaan yksilölliseen oppilashuoltotyöryhmään. Huoltajilla on myös vanhempainyhdistyksen kautta mahdollisuus osallistua koulun yhteisölliseen oppilashuoltotyöryhmään.

Oppilaat ja huoltajat saavat tietoa oppilashuollon palveluista koulun henkilökunnalta. Oppilashuoltotyöstä tiedotetaan tarpeen mukaan vanhempainilloissa, huoltajapalavereissa ja Wilman kautta.

Perusopetuslain mukaan ensisijainen vastuu lapsen kasvatuksesta ja oppivelvollisuuden suorittamisesta on huoltajilla. Koulu puolestaan vastaa opetuksesta ja tukee oppilaan kasvua. Kodin ja koulun välinen yhteistyö edellyttää aktiivisuutta, avoimuutta ja sitoutumista kummaltakin osapuolelta. Tiivis yhteistyö kodin ja koulun välillä helpottaa tuentarpeiden huomaamista ja tuen antamista riittävän varhaisessa vaiheessa. Kotien kanssa tehtävässä yhteistyössä ovat avainasemassa luokanopettajat ja -valvojat sekä ryhmänohjaajat.

Koulukeskuksella toimii sekä ala- että yläkoulun ja lukion oppilaskunnat. Oppilaskunnista on oppilasedustus yhteisöllisessä oppilashuollossa lukuvuosittain. Oppilaskunnan edustajien kautta oppilashuoltotyöryhmälle välittyy tietoa siitä, millaiseksi oppilaat ja opiskelijat kokevat hyvinvoinnin koulukeskuksella. Oppilaskuntatoiminnan kautta oppilaat voivat osallistua erilaisten hyvinvointia tukevien toimintamallien kehittämiseen koululla ja tehdä myös itse aloitteita hyvinvoinnin edistämiseksi.

6 Oppilas- ja opiskeluhuoltosuunnitelman toteuttaminen ja seuranta

Koulun oppilashuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista vastaa yhteisöllinen oppilashuoltotyöryhmä. Yhteisöllinen oppilashuoltotyöryhmä kerää palautetta oppilailta, opetushenkilöstöltä, huoltajilta sekä oppilashuollon eri toimijoilta lukuvuosittain. Kyselyt toteutetaan esimerkiksi sähköisenä Forms-kyselynä. Oppilashuollon toimintaa arvioidaan yhteisöllisessä oppilashuoltotyöryhmässä kerran lukuvuodessa kevään kokouksessa.

Opetushallitus ja THL seuraavat yhteistyössä oppilas- ja opiskelijahuollon toteutumista ja vaikuttavuutta koko valtakunnan laajuisesti. Koulutuksen järjestäjä toimittaa pyynnöstä kyseisille tahoille oppilas- ja opiskelijahuollon valtakunnallisessa arviointiin, kehittämiseen ja tilastointiin tarvittavat tiedot. Valtakunnallisten kyselyjen ja arviointien koulukohtaiset tulokset käsitellään yhteisöllisessä oppilashuoltotyöryhmässä ja niiden perusteella suunnitellaan ja toteutetaan tarvittavat toimenpiteet.

SUUNNITELMA KOULUKIUSAAMISEN ESTÄMISEKSI

Perusopetuslain 29 §:n mukaan jokaisella opetukseen osallistuvalla on oikeus fyysisesti ja psyykkisesti turvalliseen opiskeluympäristöön. Turvallisen opiskeluympäristön varmistamiseksi Rautavaaran kunnan kouluissa noudatetaan seuraavia periaatteita:

1. Koulu toimii aktiivisesti kiusaamisen havaitsemiseksi ja estämiseksi ja pyrkii ennaltaehkäisemään kiusaamista.
2. Koulussa selvitetään oppilaille lain heille asettamat velvoitteet: oppilaan on käyttäytyttävä asiallisesti ja tehtävä tehtävänsä tunnollisesti.
3. Opettajat tuovat kasvatustyössään esille kiusaamisen seuraukset ja pyrkivät herättämään oppilaiden empaattisia kykyjä.
4. Opettajien on välittömästi puututtava kaikkiin havaittuihin tai epäiltyihin kiusaamistapauksiin.
5. Opettajien on ilmoitettava havaituista tai epäillyistä kiusaamistapauksista heti rehtorille, jolla on kokonaisvastuu koulujen toiminnasta.
6. Rehtori informoi oppilashuoltoa esille tulleista kiusaamistapauksista.
7. Rehtori ja opettajat aloittavat viivytyksittä toimenpiteet, joilla kiusaaminen lopetetaan ja kiusatulle järjestetään tarvittavat tukitoimet, joita ovat:
 - keskustelut sekä kiusaajan että kiusatun kanssa
 - keskustelut kiusaajan ja kiusatun huoltajien kanssa
 - kiusaajan kurinpitovierailut
 - viikoittaiset keskustelut kiusaamisen osapuolten kanssa
 - mahdolliset rikos- ja vahingonkorvauslain mukaiset seuraamukset
 - tarvittavat sosiaalihuollolliset toimenpiteet
8. Rehtori ja opettajat huolehtivat siitä, että toimenpiteiden sarja jatkuu, kunnes kiusaaminen on lopullisesti päättynyt.
9. Kaikki tehdyt toimenpiteet kirjataan tapauskohtaisesti.

Rautavaaran koulukeskuksen järjestyssäännöt

Järjestyssääntöjen tarkoitus on mahdollistaa kaikille sujuva koulunkäynti perusopetuslaissa ja lukiolaissa määritellyllä tavalla:

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Oppilaitokseen ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on muussa laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä.

Opiskelijalla on velvollisuus osallistua opetukseen, jollei hänen poissaololleen ole perusteltua syytä. Opiskelijan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäydyttävä asiallisesti. Opiskelijan on käyttäydyttävä muita kiusaamatta ja vältettävä toimintaa, joka voi vaarantaa muiden opiskelijoiden, oppilaitosyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä.

1. Käyttäytyminen

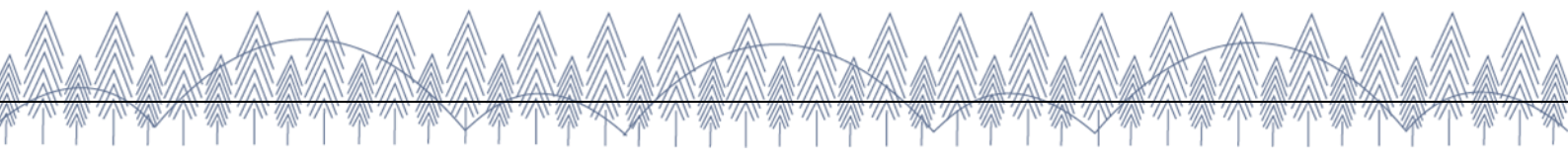
- Käyttäydyn kaikissa tilanteissa ja kaikkia kohtaan kohteliaasti.
- Otan toiset huomioon antamalla työ- ja opiskelurauhan.
- Käyttäydyn hyvien tapojen mukaisesti oppitunneilla, välitunneilla, retkillä sekä koulun muissa tapahtumissa ja käytän asiallista kieltä.
- Kunnioitan toisia. Puhun toisille ystävällisesti, enkä käytä haukkumasanoja.
- En poistu koulupäivän aikana koulun alueelta ilman lupaa.
- Välitunnit vietän peruskoulussa ulkona: Luokkien 1-5 välituntialueena on puisto ja luokkien 6-9 koulun sisäpiha. Pyöräkatos ei kuulu välitunnin viettoalueeseen.
- Ruokailussa menen ruokalaan opettajan johdolla ja ruokailen rauhallisesti hyviä ruokailutapoja noudattaen.
- En heittele asioita tai välineitä, kuten koulutarvikkeita tai lumipalloja.
- Noudatamme kaikissa tilanteissa koulun henkilökunnan ohjeita.

2. Opiskelu

- Koulussa opiskellaan opetussuunnitelmassa määritellyt sisällöt. Osallistun opetukseen lukujärjestyksen mukaisesti ja suoritan tehtäväni tunnollisesti.
- Otan selvää ja huolehdin itse mahdollisen poissaolon aikaisista kotitehtävistä: 1-4. luokilla saan apua huoltajiltani ja 5. luokasta eteenpäin huolehdin tehtävistä mahdollisuuksien mukaan itsenäisesti.
- Pidän älypuhelimia ja muita laitteita oppitunneilla äänettömänä repussa. Luvan laitteen käyttöön oppitunnilla antaa opettaja.
- Minulla on koulussa mukana opiskeluun tarvittavat välineet (kynä, kumi, oppikirjat ja vihkot).

3. Siisteys ja materiaaleista huolehtiminen

- Huolehdin ympäristön siisteydestä siivoamalla omat jälkeni.
- Huolehdin roskat roskikseen.
- Jätän ulkovaatteet siististi naulakkoon ennen tunnille ja ruokalaan menoa.
- En riko omaani, toisen henkilön tai koulun omaisuutta.
- Huolehdin välituntivälineet käytön jälkeen takaisin sisälle.

Oppilaiden poissaolot ja niihin puuttuminen Rautavaaran yhtenäiskoulussa

Peruopetuslain 26 § velvoittaa huoltajia huolehtimaan lapsen oppivelvollisuuden suorittamisesta. Läsnaolo koulussa kuuluu oppivelvollisuuden suorittamiseen. Jos oppilas ei voi osallistua opetukseen esimerkiksi sairauden vuoksi, huoltaja ilmoittaa siitä koululle jo ensimmäisenä poissaolopäivänä. Luokanopettaja sekä luokanohjaaja seuraavat ryhmänsä oppilaiden poissaoloja. Jokainen opettaja merkitsee Wilman tuntimerkintöihin oppilaiden poissaolot opettamiltaan tunneilta.

Huoltajan tulee ilmoittaa luokanopettajalle/-valvojalle syy oppilaan poissaololle koulusta. Jos oppilas on poissa koulusta esimerkiksi lomamatkan vuoksi, pyytää huoltaja oppilaalle vapaata Wilman kautta. 1-5 päivän poissaoloissa lupa pyydetään oppilaan omalta luokanopettajalta tai -ohjaajalta. Viittä päivää pidemmän vapaan myöntää rehtori. Huoltajan tai oppilas kysyy poissaolon aikaiset tehtävät opettajilta. Huoltaja huolehtii siitä, että oppilaan opiskelu etenee myös poissaolon aikana.

Poissaoloihin puututaan esimerkiksi niissä tapauksissa, kun kyseessä on selvittämätön tai luvaton poissaolo, poissaolo on toistuvaa tiettyinä viikonpäivinä tai oppitunteina, oppilas myöhästelee paljon tai kun selvitetty poissaolot ovat jatkuvia ja niitä on paljon. Poissaoloihin puuttuminen tapahtuu seuraavan mallin kautta:

1. Kun oppilaalla alkaa olla toistuvia poissaoloja, on luokanopettaja/-ohjaaja yhteydessä oppilaan huoltajaan. Luokanopettaja/-ohjaaja sekä huoltaja sopivat tarvittavista tukitoimista (esimerkiksi tukiopeus, käynti kuraattorilla, ohjaus terveydenhoitajalle). Luokanopettaja/-ohjaaja merkitsee Wilman tuntimerkintöihin, että keskustelu poissaoloista on käyty.
2. Kun poissaolotunteja on **lukukauden aikana kertynyt 40h**, luokanopettaja/-ohjaaja ohjaa oppilaan kuraattorin tapaamiseen. Koulukuraattori on poissaoloista yhteydessä huoltajaan ja merkkää käydyn keskustelu Wilman tuntimerkintöihin.
3. Kun poissaolotunteja on **lukukauden aikana kertynyt 60h**, kutsuu oppilaan luokanopettaja/-ohjaaja koolle yksilöllisen oppilashuoltoryhmän, jossa keskustellaan tukitoimien tarpeesta. Yksilölliseen oppilashuoltoon osallistuu asiaa koskevan oppilaan huoltaja, oppilas itse sekä tarvittava oppilashuoltohenkilöstö (koulukuraattori, -psykologi, -terveydenhoitaja, sosiaalityöntekijä, rehtori, erityisopettaja). Yksilöllinen oppilashuolto kirjataan Wilman tuntimerkintöihin ja siitä tehdään kirjallinen oppilashuoltokertomus, joka talletetaan koulun arkistoon.

Kun poissaolotunteja on **lukukauden aikana kertynyt 60h tai yli, eikä poissaoloista ole toimitettu riittävää selvitystä** (esimerkiksi lääkärintodistus tai kirjallisesti Wilman kautta pyydetty lupa lomamatkan aikaiselle poissaololle), luokanopettaja/-valvoja tekee lastensuojeluilmoituksen.

Oppilaan nimi	Henkilötunnus	Luokka / ryhmä
Osoite		Kotikunta
Koulu	Opettaja	
Huoltajan nimi	Huoltajan puhelinnumero	
Huoltajan osoite	Huoltajan sähköpostiosoite	
Huoltajan nimi	Huoltajan puhelinnumero	
Huoltajan osoite	Huoltajan osoite	

Kokouksessa läsnä: nimi

nimi

- ☐ oppilas _____
- ☐ oppilaan huoltaja _____
- ☐ oppilaan huoltaja _____
- ☐ muu _____
- ☐ rehtori _____
- ☐ erityisopettaja _____
- ☐ erityisopettaja _____

- ☐ opettaja _____
- ☐ terveydenhoitaja _____
- ☐ sosiaalityöntekijä _____
- ☐ psykologi _____
- ☐ kuraattori _____
- ☐ erityisnuorisotyöntekijä _____
- ☐ muu _____

Asian vireillepanija	Kokouksen aihe
Oppilaan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet / aiemmin sovittujen asioiden toteutumisen seuranta	
Kokouksessa tehdyt päätökset ja toteuttamissuunnitelma sekä toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot	
Mitä tietoja ja kenelle oppilaasta on välitetty? Perusteet tietojen välittämiseen	

Pvm	Muistion laatija
-----	------------------

Allekirjoitukset
